

Izaak Arnoldi, Koninginnelaan 23

Izaak Arnoldi wordt op 16 januari 1922 geboren in Den Haag, als kind van Adriaan Arnoldi (1888 – 1962) en Johanna de Ridder (1886 – na 1962). Adriaan en Johanna zijn op 23 augustus 1917 getrouwd in Retranchement, Zeeuws-Vlaanderen, en hebben bij de geboorte van Izaak twee kinderen: Rudolph (Leeuwarden, 17 augustus 1918) en Johanna (Den Haag, 25 november 1920). Het gezin is in september 1920 van Leeuwarden naar Johannes Camphuijsstraat 153 in Den Haag verhuisd en verhuist in oktober 1922 binnen Den Haag naar Amalia van Solmslaan 81. Op 30 september 1925 komen ze in Rijswijk wonen, op Koninginnelaan 23. In Rijswijk wordt dochter Pieterella (Ella) geboren op 31 januari 1926.

Adriaan is boekhouder, later accountant, Johanna is bij haar huwelijk onderwijzeres, maar bij de geboorte van haar oudste kind zonder beroep. Izaak wordt ook wel Sjaak genoemd. Het gezin is gereformeerd; Sjaak gaat naar het 's Gravenhaagsch Christelijk Gymnasium, waar hij in 1935, zoals vermeld onder Residentienieuws in *De Nederlander* op 8 juli, overgaat naar de tweede klas. Drie jaar later, op 9 juli 1938, vermeldt dezelfde krant dat Jacques Arnoldi is overgegaan van klas III naar klas IV van het Christelijk Gymnasium.

Izaak gaat na het gymnasium studeren aan de Rijksbelastingacademie in Rotterdam om opgeleid te worden tot belastinginspecteur. In het *Jaarboekje voor de ambtenaren der Rijksbelastingen 1943* staat hij op pagina 170 vermeld als “Candidaat Surnumerair bij de administratie der belastingen” met als datum 13 juli 1942.

Izaak Arnoldi

In 1942 wordt Izaak actief in het verzet, hetgeen wordt vermeld in een notitie over Izaak Arnoldi in het archief van *Om nooit te vergeten*. Izaak geeft hulp aan onderduikers, met name Joden, en sluit zich aan bij de LO, de landelijke organisatie voor hulp aan onderduikers. Hij doet dit uit principiële overtuiging. Rond 1990 bevestigt Izaak's jongere zus Ella dit in een telefonisch gesprek met de onderzoekers van *Om nooit te vergeten*: “Sjaak studeerde aan de Belastingacademie in Rotterdam en heeft in Rotterdam veel voor Joden gedaan.”

Op 8 juli 1944 loopt Izaak terug naar huis na een avond bij vrienden als hij wordt staande gehouden door een Landwachter, die om zijn persoonsbewijs vraagt. Izaak laat een persoonsbewijs zien, maar dat is niet het zijne. Hij blijkt verschillende persoonsbewijzen bij zich te hebben, waarop de Landwachter hem wil oppakken. Izaak rent weg, maar wordt in het Bakkerslaantje¹ gestopt door

¹ Het Bakkerslaantje werd in 1955–1956 verbreed en verlengd tot de huidige Burgemeester Elsenlaan.

een NSB'er. De Landwachter heeft de Sicherheitspolizei geïnformeerd dat Izaak gepakt is, zo blijkt uit het dagrapport van de Gemeentepolitie Rijswijk.

Izaak's vader verklaart na de oorlog dat Izaak eerst verhoord wordt in het Kringhuis van de NSB, dat gevestigd is op Haagweg 155. Om 3 uur in de vroege ochtend van 9 juli 1944 maakt de politie melding van het aanbrengen van Izaak Arnoldi door Hendricus Hermanus Loeven (1894 – 1981), afdelingscommandant van de Landwacht. Izaak wordt die dag op last van de Sicherheitspolizei naar het Oranjehotel in Scheveningen gebracht.

Op 12 augustus 1944 wordt Izaak overgebracht naar Kamp Amersfoort, hetgeen vermeld staat op zijn gevangenenkaart. Op 8 september wordt hij via Kamp Vught voor Arbeitseinsatz naar het "Reich" gedeporteerd. Hij komt op 10 september aan in het werkkamp Neuengamme bij Hamburg. Hier overlijdt hij op 19 februari 1945 om 3:00 uur, volgens de officiële opgave op zijn *Sterbeurkunde* aan "Grippe", griep.

Op 6 april 1945 meldt de politie van Rijswijk het overlijden van Izaak aan zijn ouders op Koninginnelaan 23. Ella: "Een week voor het bericht van overlijden hadden we nog een brief ontvangen van Sjaak uit Neuengamme. Moeder was daar heel blij mee, omdat hij dan nog in leven was. Het doodsbbericht kwam dus extra hard aan."

De naam van verzetsstrijder Izaak Arnoldi staat vermeld op het oorlogsmonument in Park Hofrust in Rijswijk en op een gedenksteen die zich aanvankelijk in de Hofrustkerk bevond, nu in de Nieuwe Kerk. In het Belasting- en Douanemuseum in Rotterdam hangt een gedenkplaat met namen van gevallen in de Tweede Wereldoorlog, waarop ook Izaak Arnoldi vermeld wordt.

Voor Izaak Arnoldi is op 21 mei 2026 in aanwezigheid van nabestaanden een Stolperstein geplaatst bij Koninginnelaan 23.